

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA,
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a
kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 50 kr.

— Indolencia.

A kor, mely meghozta a lázas érdeklődés idejét, megszülte az indolencia korszakát is.

A vérkeringés megesökkent, az érdeklődés vénája a közügy iránt, mondhatni teljesen kiapadt. Modern embereink valóságos affektációval dicsekednek, hogy őket semmi sem érdekli. De még a társadalmi mozgalmak, melyek nem is olyan régen még oly lelkesedésre hangolták a nagy közönséget, elált; mintha beleveszett volna a nembánomság mocsarába.

Azok az örökbecsű társadalmi munkák, melyek annyi maradandó emlékekkel és alkotással gazdagították az országot, elenyésző csekély azon erőkhöz képest, melyek a divatos indolencia által megszállva, hosszú időre bénákká és tehetetlenekké lettek.

Pedig az ország haladása és szellemi élete okvetlenül szükségessé teszi, hogy abban az áramlatban, mely a műveltség és a korszellem hazáját előre mozgatja, a társadalom minden egyes tagja erejéhez képest részt venni köteles.

Nem szabad senkinek sem azzal előállni, hogy nélküle is folynak az ország dolgai. A nagy tengerben egy csep ugyan vajmi parányi s egy csepp még nem csinál ugyan tengert, de ha mindenki így gondolkodik, akkor tehetetlenné van téve a közérdek köré való tömörülés és akkor lehetet-

len is, hogy a legegyszerűbb mindennapi kérdésben is határozott és egészséges közvélemény alakulhasson.

Most mi történik? Az indolens társadalom, melyet nem érdekli a közérdek, izgalom után vágyakozik, hogy elpetyhüdt idegeit felizgassa. Nem kellene nekik a mindennapi élet sablonos eseményei, melyeket évente visszahoz az idő, csak szenzációs, pikáns hírekre mozdul ismét meg, de akkor nagy kényelemmel.

Botrány kell minden áron, meg ha a felesapódó sár visszahulló csöpjjei rukáinkra is esik.

Valamikor, nem is olyan régen, a műveltség fokát a népeknél az elfogyasztott szappanlélre ítélték meg. Ma, ma már egészen másképp van. Ki gondolna arra, hogy szappan után ítéljen, hiszen a legműveltebb nép jár elő a botrány hajszálásban. Botránya után ítélnék ma már a modern statisztikusok s ezek szerint haladunk . . . Haladunk mi is a művelt népek sorába.

És ez az apatikus állapot nemsokára elhozhatja azt az időt — amitől mentsen meg bennünket a magyarok Istene, — hogy már majd a szenzáció sem fogja kielégíteni mindenben megnyugvó vérünket.

Mi történik akkor?

Erre feleljenek azok, akik segítenek bele vinni a mi jó magyar egészséges gondolkodásunkat, a modern eszmék pestises kutjába.

Ha így haladunk, oly eszmék és elvek kerülnek majd bele a küzdő porondjába, melyek éppen homlok egyenest fognak majd ellenkezni a józan magyar gondolkozással és akarattal.

Hogy ez így van, a közel multban nem egy alkalommal meggyőződhattunk.

Ma már csak nagyon kis körre szorult azok száma, akik nemcsak botrány hajszatból érdeklődnek a közérdek és társadalmi kérdések iránt. Pedig nem is olyan régen egy-egy ilyen felvetett kérdés által előidézett hullám verés a legszélsőbb partokig elterjedt. Tempi passati.

Az idők multával meglassult a nyilvános és általános érdeklődés, foszlott a kapocs, mely hatalmas falánkszával ércznel erősebben tudta az érdeklődést fenntartani.

Beütött a Nirvanába való bizakodás.

Az idő pedig halad . . . egyre halad. Percenként tűnnek a napok, huszonnégy órára törpülnek az évek, a közérdek és a társadalom ügyei, legyenek azok a legfontosabbak, elalszanak, mert nincs aki érdeklődne a vezetőkön kívül irántuk. Az eszme vezetőinek izadtan tapad szemükbe hajuk, míg egy-egy embert kapacitálnak, megmozgatnak füt-fát, megtesznek minden telhetőt és lelhetőt s amikor nagy pihegve azt hiszik, hogy egy embert nyertek meg ügyüknek, a kapacitált ember hátat fordít s nagy flegmával rántja meg vállát, mondván:

kijelentette, hogy őt érdekli az új tulajdonos családja.

A gróf ugyanis egy bálon már találkozott a kapaszkodó milliomos Galanta családjával és Galanta Irénnek nem mindennapi szépsége volt az, mely őt anyjával szemben a fenti kijelentésre készítette.

Csakhamar azután napirendre tértek a grófék az új szomszédság felett. Legfeljebb kedvteléseiknek szabtak határt, nem lovagoltak át Gerinceze felé, maradtak saját területükön.

Csak akkor szörnyűködött el azonban a grófné, mikor egy szép napon a kastély főbejáratahoz könnyű kocsi gördült és a komornyiktól felküldött névjegyről Galanta Károly nevét beütötte ki.

A család tanácsot tartott, melyen a gróf akarata érvényesült. Elfogadták Galantáékat. Csakhamar be is lépett Galanta ur, karján vezetvén leányát, Irént. Az apa alacsony termetű férfi volt, ritka előkelőséggel öltözve, míg leánya karesu és magas, szépsége pedig ragyogó.

Hideg és szófukar volt a grófné és leánya, de annál lekötőzebb szeretetre méltósággal társalgott Tivadar gróf.

Mikor a Galantaiak eltávoztak, a grófné igen bosszusan nézett fiára, ki azonban igen udvariasan kezet csókolt anyjának és lovat nyergeltetett. Csakhamar kengyelben is volt és vágatott a gerincei országút felé. Nemsokára utólerzte a haza igyekvő Galantaiakat és a feléje tekintő Irén előtt megemelve kalapját, tova száguldott.

A nagykarádi kastélyban ismét komoly tanácskozás volt. Az öreg méltóságos asszony hívta össze. Arról volt ugyanis szó, hogy az új szom-

TÁRCZA.

Az abonyi vén füzfa.

Az „Abony” számára írta: Bácsi.

Az út mellett vén füzfa áll,
Jelezve, hogy itt a határ;
Levelivel játszik a szél:
A vén fa susogva beszél.
Azt meséli: „Réges régen
Más világ volt e vidéken.
Mikor még engem ültettek:
Urát, parasztot ismertek.
Az uré volt föld és paraszt;
Mindkettővel tehette azt,
Ami akart, ami tetszett
Földet, embert nyert, vagy vesztett.
A földesúr csak kártyázott,
Evett, ivott, vagy vadászott.
Jobbágy vetett és aratott,
Napszám helyett botot kapott.
Galyaimat leszeldelték
S a parasztot azzal verték.
Az uraság, ha akarta,
A jobbágyát elzavarta.
A jobbágy bár merre futott,
Cseberből vederbe jutott.
De most minden megváltozott,
Urrá lett a megbotozott.
A földnek, hol sírva vetett,
Most már szabad gazdája lett.
Saját földjét vigan szántja,
Hol dolgozik, hasznát látja.

Galyaim már szépen nőnek,
Nem vagdalják le vesszőnek.
Régi urak lettek szolgák,
Végzik volt berlőjük dolgát,
S ha nem tetszik a munkájuk:
Mehetnek, — alásszolgájuk.
E változást mi okozta?
Tán az új ezredév hozta?
Igen! A jelszó manapság:
A munka és a szabadság!”

A messalliance . . .

A nagykarádi kastély közvetlen szomszédságában feküdt a gerincezei kastély, melynek utolsó urát most helyezték el az ősök sírboltjába. Kihalt az ág és a kastély, az azt övező rengeteg birtok eladóvá lett.

Csakhamar megvették. Valami pénzügyi nagyság, börzei kapacitás és takarékpénztári nagyhatalom fizette ki a rengeteg vételárt. Éppen tavasz volt, szép idők jártak és az „új úr” beült az ősi birtokba.

Igy került Galanta Károly bankdirektor ur a Nagykarádi grófék közvetlen szomszédságába.

Az öreg méltóságos asszony szinte elsörnyűködött, mikor az új szomszédok érkezéről tudomást nyert. A méltóságos grófnőnek ugyanis sehogy sem tetszettek a jövevények. Pedig még nem is látta őket.

A fiatal komtesse, Ilona, közömbös maradt s kijelentette, hogy „megélünk mi a gerincezei szomszédság nélkül is,” míg Tivadar gróf kereken

mi közöm hozzá! Ő megy nagy lelkinyugalommal tovább.

A lelkes vezetők pedig kezdenek újból, egyenkint fogni, csaknem kötéllel az érdeklődőket. És ez a játék naponta százféle variációkban ujul meg. Ha netalán maga a vezető is szaturálva van a modern eszmékkel, no akkor ne adj Isten, úgy is elalszik az egész magától. Egy darabig felbukkan az újságok hátsó oldalán még egy kis hír róluk, azután az is eltűnik a feledés végtelen tengerébe.

És az állapot az érdeklődésnek ez a sajátságos indolenciája, ma már általános.

Szinte minden ember megkívánja már, hogy a reggeli kávéja mellett ott legyen a friss szenzáció. Ha egy kis pikanteria is van benne, annál jobb, mert így jobban esik a reggeli is.

A féltett családi titkok pedig feltárulnak a nagy nyilvánosság előtt. Bele tekintenek az emberek oda, a hová még gondolatainknak sem volna szabad tévedni. És a nyilvános forumon hentereg az erkölcs, kitéve minden utca-gyerek gunyjának és kacajának.

Ez a mozgalom elfajulása. Ez az indolencia, mely ma is épp úgy grasszál, mint a többi divatos betegség. Betegség, melyen csak a radikális gyógyítás segíthet.

Talán ennek is megtalálják a szerumát.

Tanügy.

Az igazság — baj.

(Válasz Mészáros I. úr és érdektársai felszólalására.)

Minden jóra való szülőnek ösztönszerű törekvése, hogy féltett kincseinek, kedves gyermekeinek előnyököt biztosítson; ebbeli igyekezetük az iskoláztatás tekintetében sem nyilvánulhat másként. Első sorban gyermekeik féltése a balesetek ellen, egészségi okok, fejlettlenség, másodsorban anyagi szempontok készítik a szülőket arra, hogy természetes jogaikkal élve a közelebb fekvő iskolát biztosíthassák gyermekeik számára. Abban tehát, hogy Mészáros ur és érdek-

társai, mint központi lakosok gyermekeiknek védelmére keltek s tiltakoztak a külső iskolákban leendő elhelyezés ellen, semmi gáncsolni vagy elítélni valót nem találok; kívánságuk természetes, jogos és igazságos.

A r kath. tantestület, mikor az alsó-osztályok arányos elhelyezése ügyében összeült, az egyházi elnök beleegyezésével kimondta, hogy a tuzsufolt osztályok létszáma a törvényes maximumra azaz 80 főre szállíttassék le s a fölösleg azon iskola megfelelő osztályába utaltassék, mely ezen számot még el nem érte. Így történt aztán, hogy a czeglédi uti iskola I. osztályát teljesen meg kellett szüntetni s növendékeit megosztani más iskolák között; ugyszintén az ujszászi uti iskola II. osztályának beírott 103 tanulójaiból 20 az erdőuti iskola megfelelő osztályába tétetett át, annyival is inkább, mivel a központi II. osztály a múlt évben megszűnt s az ott létező I. osztály népessége pedig az elegendő létszámot már elérte s így a II. osztály felállításának a lehetősége ki volt zárva. Midőn a tantestület e határozat értelmében intézkedett, nem a szülők jogait szándékozott megcsorbítani, hanem igazságos akart lenni a teherviselés méltányos megosztásában. A mily természetes, jogos és igazságos a szülők kívánsága, éppen oly becses elvek vezették a tantestületet is, midőn az arányos beosztást egymás között sürgették. — Nem a 100-at felülhaladó gyermeki létszámból származó munka irtózata, hanem a tömeggel viszonyba nem hozható tantermek szűk volta, nem a szülőkkel való ujjhuzás viszketege, hanem a sikeres tanításra vezérlő nevelészet elvek vezették a tanítókat az osztályok tuzsufoltságának megszüntetésére. Miután a tanítónak közmegelegedést kiérdemlő eredményes működését az arravalóságon kívül legfőképpen a tanulók létszáma is befolyásolja, arra kellett törekedniök, hogy a nevelészet szabályoknak (mit a tanítók minden esetre jobban tudnak, mint a szülők)

megfelelőleg a létszámot ott, ahol kellett alább szállítsák s másutt kiegészítsék, esetleg az összekapcsolt alsó osztályokat megszüntessék. Ez a terve a tantestületnek szintén természetes, jogos és igazságos volt. S mikor e szándékát kiakarta vinni, szemben találkozott a szülőknek az ő szempontjukból ítelt helyes felfogásával.

Az ok, mi a tanítót és szülőt egymással szemben állítja nem egyéb, mint a tantermek kevés volta. Igen szép lendületet vett tanügyünk a múltban az iskolák szaporítása által, azonban még sok hiány mutatkozik különösen akkor, midőn a tantestület a legjobb szándékkal óhajtaná a tanulók előmenetelét fokozni. Kívánatos volna a központi iskolában két tanterem szervezésével ott az összes osztályokat beállítani, ez által a III-ik osztály a rendes helyére kerülne s az összezsúfoltt I—II. osztály külön-külön tanterembe helyeztetnék el, mit megkövetel a helyes iskola szervezés s az alsó osztályok vezetésével járó nehézség. A központi iskolának rendszeresítése sokat könnyítené a külső iskolának terheire, amennyiben azok tuzsufoltságát korlátozná; megszüntetné III. osztályos gyermekek szülőinek neheztesítését, mert a központba járhatnának s megkímélnének a „nagy sétáktól“; a város közepvidéken lakó tankötelesek, a nagyiskolában feltalálhatnák a szükséges osztályokat s ha még a „Neppel“ tanya és a szülők közt is létesülhetne egy osztatlan iskola, megszűnne az örökös panasz és elégedetlenség; a tanítók háboríthatlan működésével nagy arányokban emelkednék tanügyünk, mi kath. népünk értelmi és anyagi boldogulását mozdítaná elő. A mostani állapot szerint sok a gyermek, kevés az iskola és tanító; nincs pénz, az iskola adót emelni nem lehet, hiányzik az áldozatkészség: itt az igazság, ez a baj!

Egyébiránt kölcsönösen megértvén egymás nézetét, béke velünk s köszönetemet fejezem ki a felszólalásért, mellyel

szédok látogatását viszonzatlanul hagyni nem lehet. A grófné, amennyire zárkózott kedélyű volt és a mily mértékben ragaszkodott elveihez és ahhoz a légkörhöz, melyben felnevelkedett, csak épp oly mértékben volt udvarias és előzékeny. A Galantaiak látogatását nem vette szívesen, de viszonzatlanul nem hagyhatta. Ezért ült össze újabban a családtagok.

Másnap azután kocsira ült a grófné leányával, míg Tivadar gróf lovon követte őket. Utjuk a gerincei kastély felé vitt.

Galanta Károly maga sietett elő vendégei fogadására, míg leánya a szalonba várta az érkezőket. Irén úgy hordta fejét, mint egy hercegnő. A társalgás kimért és szaggyatott volt s még a fiatal grófnőt is bosszantotta az a hang, az a kísínység, melyben Irén a grófnőt részesítette.

A grófék hazahajtottak és a méltóságos asszony szívéből egy kő esett le, hogy keresztül esett ez udvariassági tényen. Ezzel azután le is akart számolni a gerinceikkel.

Keresztülhuzta azonban a grófnő számítását Tivadar gróf, kit mindgyakrabban kezdtek látni a gerincei kastély lakói.

Kilovagolt és csak betért a szomszédokhoz. Galanta Károly ur igen udvarias és igen lekötelező volt, Irén változatlanul hideg és büszke.

A gróf már egyszer déjjennerre is ott maradt és finom, előkelő barátságos modora odáig ment, hogy tegezni kezdte Galanta urat.

Csakhamar pedig az egész környék suttozta, hogy Tivadar gróf szerelmes a milliomos leányába.

Egyszer azután a fiatal gróf bement anyja lakosztályába és így szólt az öreg méltóságos asszonyhoz:

— Mama, mit szólnál ahhoz, ha én megkérném a szomszéd kastély kisasszonyát?

Özvegy Nagykarády grófnő rettenetesen meg volt rémülve. Még felelni sem tudott, csak a csegettűt nyomta meg és míg Tivadar anyja ajkáról leste a szavakat, az öreg grófnő csak annyit tudott mondani a besiető komornának:

— Kérem a leányomat!

Ilona grófnő csakhamar besietett. Erre már összeszedte erejét a grófné és így szólt leányának:

— Tivi el akarja venni azt a kisasszonyt. Beszélj leányom vele és ha nem bírod más elhatározásra hozni, úgy holnap reggel én és te, leányom, utazunk innen!

— De anyám! ellenkezett a fiatal gróf.

Hiába szedte elő Tivadar minden rábeszélő képességét, anyja csak hajthatatlan maradt. Ilonánál már nagyobb eredményt sikerült elérnie. A gyengédszívű grófnő kijelentette, hogy ő nem tekintí Irén származását, csak jelleme ne tegye áthidalhatatlanná ezt a frigyét. A grófnőnek azután sikerült rábírnia anyját, hogy egyelőre maradjanak Nagy-Karádon, mert hisz Tivadar még úgy sem nyilatkozott. A gróf meg is ígérte, hogy egyelőre lemond arról, hogy megkérje Irén kezét, de követeli, hogy tartsák fenn Galantákkal az ismeretséget, fogadják és viszonzozzák azok látogatását.

Ilona jelentőségteljesen nézett anyjára, mire ez a gróf kívánságába egy nagy sóhaj kíséretében beleegyezett.

Nagy estélyt adott Galanta ur és neje. Sikerült is a környék uri családjaiknak egy részét kastélyába gyűjteni, a hiányt jórészt pedig azokkal a fővárosban időző urakkal pótolta, kik Galanta ur bankjának lekötelezettjei voltak.

Az estély hangversennyel kezdődött és özv. Nagykarády grófné mélyen elpirult, mikor fiát a ház kisasszonyával a szereplők közt fellépni látta. Irén kisasszony egy áriát volt kegyes énekelni, melyhez a hegedű kíséretet a fiatal gróf adta.

Tagadhatatlanul szép volt az ének, a hatalmas, tiszta trillák megrázták a jelenlevőket és a pompás hegedűkíséret remekül alkalmazkodott az énekhez. Tapsvihar jutalmazta a fényes számot és a vendégsereg tomboló tapsorkányát közömbös hidegséggel fogadta Irén, míg Tivadar diadalittasan tekintett anyjára, ki azonban sápadtan s hangtalanul ült helyén.

Felzolgálták a soupeét, mely után a vendégsereg egy része a hatalmas park illatos területére vonult.

Ilona fivére karját kérte és lesétáltak, a virággyakhoz egy tenyves felé, melynek egyes tisztáiban székek és asztalok voltak elhelyezve. Egy-két elrejtett lugas is volt ott és ezek egyikébe vezettette magát Ilona grófnő. Leültek. Ilona minden bekezdés nélkül egyszerre csak így szólott fivéréhez:

— Tivi, fennáll a te elhatározásod a kastély kisasszonyával szemben ma is?

— Feltétlenül, Ilona, felelte a fiatal gróf.

A grófnő kedvetlenül csóválta meg fejét, mire a gróf sórtódottan szólt nővérehez:

— Talán kifogásod van ellene?

— Isten ments! felelte Ilona. De engedd meg, hogy őszinte legyek. Csacska leány vagyok, de világosan látok. A világ azt fogja hinni, hogy ezimerünknek aranyozásra volt szükség és a mi aranyainkban már nem tellett. Ami pedig magát választottad illeti, én tisztán látom, hogy e nő csak a fényt ismeri,

nekem alkalom nyújtott a róm. kath. iskola egyik-másik hiányára rámutatni. Ha az érdekelt szülők megértik a baj kútför-rását s az anyagi áldozatoktól sem riadnak vissza: az iskolaszéket abban a kellemes helyzetben hozhatják, hogy a közóhajnak megfelelőleg a szükséges osztályokat a maga természetes helyén állítandja fel; de mindenesetre, még ha kell államsegély igénybevételevel is, üdvös volna jövő tanévre a bajokat orvosolni. **V. I.**

Szólészeti ügyünk.

(Folytatás.)

Ha már most ez az ujonnan alakult pinczeszövetkezet belép az országos központi hitelszövetkezetbe, ettől kölesönt kaphat oly ezérből, hogy abból az egyes tagok bortermésére, addig míg azt a szövetkezet értékesíthetné, előleget adhasson és pedig kisebb kamat mellett, mint a hogyan az egyes tagok kapnának akármelyik vidéki takarékpénztártól vagy banktól. A mi új pinczeszövetkezetünk igazgatósága a befizetett üzletrészekkel, meg ezzel az olesó és nyugalmas kölesönpénzzel megindítja és vezeti az üzletet egészen addig az ideig, a mikor az alapszabályok szerint az első üzleti esztendő le kell zárni; ekkor megállapítja a nyereséget, közgyűlést hív össze és beszámol az egész esztendő munkásságáról. Nagyon szükséges, hogy ezeken a közgyűléseken lehetőleg minden tag jelen legyen és gondosan vizsgálja meg az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentését; észrevételeit tisztességgel, szép szóval, de nyíltan mondja meg mindenki, ez a tagoknak a törvény szerint nemesak joga, hanem kötelessége is. A szövetkezetben minden tagnak vagyona van, amely a helytelen vagy bűnös kezelés mellett elveszthet; azután meg ha a veszteség az üzletrészekből ki nem telnék, a tagok az üzletrészeikre már befizetett összegeken kívül, még azok négy-szereséig terjedő, sőt — az alapszabályok intézkedéseikhez képest — esetleg még nagyobb felelősséggel is tartoznak. Hogyne volna tehát oka és joga minden tagnak beleszólni abba, hogy miképen használják a megbízottak az ő nevében az ő verejtékes filléreit? Az ilyen bírálgatásokat soha sem szabad rossz néven venni s nem úgy kell megítélni, hogy a tagok ezzel az igazgatóságot vagy a felügyelő bizottságot becsmerlik. A szövetkezeteknek épen abban van a nagy erejük, hogy maguk a legjobban érdekelt tagok, mint a száz szemü Argus, vigyáznak a közös érdekekre. Amint a közgyűlésen jóváhagyják a tagok a

azért akarja ehhez a rangot, de boldogítani nem lesz képes. Ezért tiltakozom én lelkem mélyéből ezen messalliance ellen.

Tivadar komoran bámult maga elé és nem felelt. Ilona épp mondani akart valamit, midőn a lugas előtti porondon léptek zaja hallatszott. A ház kisasszonya jött egy pesti alakkal.

— Nézd, Irén a tönkrement Sárháty báróval, suttogta Ilona fivérének.

Csakugyan ők voltak. Épp a Nagykarádyékról beszélgettek.

— Tehát szerelmes önbe Tivadar gróf?

— Láthatta, felelt büszkén Irén kisasszony.

— Persze, a gazdag Nagykarády grófnak nagyobb szerencséje lesz, mint nekem?

— Igaza van báró, de ne esdőlja, előttem a személy mindegy. De maga egy szegény ördög és így a rang veszt értékéből. Nagykarády gróf ősi név s Nagykarády gróf vagyona ősi vagyon. Ilyen házasság kellett nekem, barátom, Tivadar grófnak rangja imponál nekem.

— És a szerelme, kisasszony?

— Hagyjuk a szerelmet, kacagott Irén, hisz ez csak arra jó, hogy eszköz legyen, melylyel magamhoz kössem. De hisz — báróm maga jól tudja, hogy nekem nincs szívem.

— Jól tudom, a grófnő, felelt gúnyosan Sárháty.

Tovább vonultak. Tivadar megsemmisülten nézett maga elé, míg Ilona szemei diadalban sugárzottak.

Csakhamar előállott a Nagykarády grófök kocsija és elsőknék hajtottak haza a fényes esztélyről, melynek oly nagy sikere volt.

De az öreg méltóságos grófné is meg volt elégedve a sikerrel. Ez az esztély háritotta el a családját fenyegető veszélyt, ez az esztély semmisítette meg a készülő messallianceot.

számadásokat és az igazgatóság működését: akkor felosztják a nyereséget. Félre tesznek a nyereségből a tartalékalapba évről-évre annyit, a mennyit az alapszabályok meghatároznak, a nyereség többi részét pedig arányosan felosztják az egyes tagok között. Ha valamelyik évben netalán veszteség mutatkoznék, ezt első sorban a tartalékalapból kell kiegyenlíteni, ha pedig ebből nem telnék ki, akkor az egyes tagok üzletrészeiből szintén arányosan kell levonni. A következő évek nyereségeiből azután először a tartalékalapot és a megapadt üzletrészeket kell kiegészíteni.

(Folyt. köv.)

MI UJSÁG?

— **Eljegyzés.** Glasner Mór Eperjesről a mult vasárnap eljegyezte Abonyban Hay Etel kisasszonyt, Hay Károly földbirtokos és városi tanácsnok leányát. — A jegyes pár fogadja őszinte szerencsekívánatunkat.

— **Gr. Dessewffy Aurél** családja hosszabb tartózkodásra Ujszászra érkezett.

— **Családi ünnepély.** Lapunk felelős szerkesztője f. hó 7-én este szép számú intelligens vendégséggel ülte meg névnapját és születésének évfordulóját. A derek házi asszony s a kedves sógor hölgyek nagy szakavatottsággal mutatták be a konyházat ízletes produkezióit s miben sem volt hiány mi a szem és száznak ingert nyújthatott. Az ünnepelt hazi gazda kifogyhatlan szívélyessége s összes övéinek páratlan előzékenysége ama már kihaló félben levő, őszinte igaz magyar vendégszeretetet varázsolta élénk. A vendégek késő óráig maradtak együtt, kiknek ajkairól temérdek áldás szállt az ünnepeltre. Ad multos annos! (V.)

— **Osztályok felállítás.** A róm. kath. tantesület egyházi elnökének javaslatára a a közszükségnek megfelelőleg úgy a czeplédi uti, mint a központi iskolában megszüntetett II-ik osztályokat, folyó tanévre visszaállította.

— **Abony község virilisei.** Városunk képviselő-testületének ama 20 tagjáról, kik mint legtöbb adófizetők birnak jogosultsággal a képviselői tagságra, — a névjegyzék megállapított. E szerint az 1900. évre a következők lesznek mint legtöbb adót fizetők a képviselő-testület tagjai: Báró Harkányi Frigyes Budapest 3676-18, megbízottja Barkó István; gróf Vigyázó Ferencz Bpest 3317-08, m. b. Pokorny Frigyes; Lavatka Béla Abony 3082-08, gyógyszer. okl. alapján kétszeres számított adója; gróf Szapáry Frigyes Bécs 2235-18, m. b. Glacé Béla; Abonyi Takarékpénztár Abony 1870-91, m. b. Goldschmied Lipót; gróf Keglevich Gáborné Egres-Káta 1428-24, m. b. Tantossy Bálint; Hay Amália Bpest 1071-78, m. b. Hay Mór; Antos Béla Abony 1071-30, gazd. okl. alapján kétszeresen számított adója; Gulner Gyula Abony 1020-24, ügyvédi okl. alapj. k. sz. adója; dr. Navratil Imre Bpest 1007-28, orvostudori okl. alapj. k. sz. adója, m. b. Lukács Gyula; Drucker Henrik Abony 950-34, gazd. okl. alapj. k. sz. adója; báró Ubélyi Vilmosné Prága 944-61, m. b. Pintér Gyula; Polgár Mihályné Török-Sz. Miklós 895-46, m. b. Antos István; Hay Mihály Abony 885-85; dr. Márton Lajos Abony 834-48, jogtudori oklevél alapj. k. sz. adója; Szende József Bpest 748-60; Kostyán József Abony 663-34, gyógyszer. okl. alapj. kétsz. sz. adója; Milech Dávid Abony 659-46; Milech Gyula Abony 617; Kopeczki Mórné 605-85, m. b. Richter Béla. — **Póttagok:** Szánthó Elek Abony 584-52, lelkész k. sz. adója; Lederer Lajos Abony 560-49; Altman Róza és Eszter 527-22; Baik Gyula 516-86; Altman Samu 487-08; Goldschmied Lipót Abony 480-97; Abonyi közbirtokosság 459-95; Gaál Gyula Abony 451-65; Richter Arnold 418-53; Pintér Gyula 417-93. — A választott 20 képviselő közül ez év végével a következő 10-nek szünik meg mandátumuk: Dobozy Gábor, Dobozy György, Egedi József, Falusi Gergely, ifj. Gulyás István, Karizs János, Király János, Lendvai István, Mucsányi János, Szöllösi Gusztáv. Ezek helyére új választás fog még ez évben tartatni, amit az előjárásnak választott tagjai, a bíró, a gazda, tanácsnok, a pénztárnok és közgyám, valamint a 20 tanácsnok választása fog követni. — A választók névjegyzéke már megállapított, — az I. kerületben van 457, a II-ik kerületben 297, a III-ikban 340, a IV-ikben 328, az V-ikben 322; az öt kerületben van összesen 1744 választó.

— **Kis Casinó.** A „Kath. Olvasó-Egylet”-ben alakult külön társaság szórakozó helysége a

tagok kényelmére tetemesen megnagyított. A bővítés alkalmával a falak több helyen renováláson mentek keresztül, mi huzamosabb ideig tartó nedvességet idézett elő. Pár hét óta azonban a falak tökéletesen kiszáradtak s most jó izléssel kifestve, megfelelően berendezve, képes a tagoknak kellemes otthonul szolgálni. A „Kis Casinó” új helysége a szebb és nagyobb egyleti termek közé sorolható. Ajánljuk az érdeklődők b. figyelmébe.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban téves információ alapján helytelenül közöltük, hogy Ujszászon, a kántor-választás alkalmával templomi botrány volt, mert az nem Ujszászon, hanem Rékason történt, amit illetékes helyről vett felszólalás folytán készséggel korrigálunk.

— **Felhívás!** Hivatkozással Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesülete 43/97. sz. felhívására, — mely minden egyesületi tagnak és községi előjárásnak megküldetett — tudomására hozzuk a gazdaközönségnek, hogy folyó hó 12-én azaz vasárnap d. u. 2 órakor a városháza tanácstermében népies gazdasági előadás fog tartatni, melyre a járás összes gazdái meghívotnak. Az előadás tárgya: Monostory Károly az állatorvosi főiskola tanára előadást tart a lótenyésztésről, Rombay Dezső a „Néplap” szerk. előadást tart a szövetkezetekről. Kérjük a gazdaközönséget, hogy ezen minél nagyobb számban jelenjenek meg s ezen fontos gazdasági tárgyat az előadó urak ismertetése folyamán beszéljék meg egymás közt. Az előadás 2 órakor veszi kezdetét.

— **Állategészségügy.** Pintér Gyula gazdaságában, a Tirolból szállított fejős tehének által a száj- és körömfájás behurczoltatott. Ez magában véve is baj, de legnagyobb baj, hogy a vásárba marhákat felhajtani nem lehet, ámbár a főszolgabírói hivatal igyekszik az akadályokat elhárítani. A lent járt megyei főállatorvos azonnal beszüntette a passusok kiadását s így a marha adás-vevést eltiltotta.

— **Ujszászon** a napokban nyílt meg a vasutnál épült új szálloda és vendéglő nagy közönség jelenlétében és érdeklődése mellett. A szálloda szobái, éttermei mind igazi finom izléssel vannak berendezve s erről valamint a figyelmes és jó kiszolgálásról a közönségnek volt alkalma meggyőződni nemesak a megnyitáskor, de azóta is. A bérlelő még a kényes izlésűek igényeit is ki tudja elégíteni ételleivel, italaival s a sokféle szórakozási eszközzel, amely rendelkezésére áll. Szólnok város közönsége különösen gyakran felkeresi ezt az elegáns szórakozási helyet.

— A magyar katolikusok ünnepe.

A magyar katolikus egyház alapításának kilencedik századik évfordulójára és az egyetemes katolikus jubileumra a jövő esztendőre tervezett ünnepekkel kapcsolatban, mint jelentik, a hercegprimás a kormánnyal egyetértve, a királynak előterjesztést tett. Egyuttal, hír szerint, Vaszary Kolos hercegprimás a pápának is előterjesztést tett az említett magyar vonatkozású jubileumokról, a melyekre nézve fölkérte, hogy külön jubileumi bucsukban részesítse a magyar katolikusokat. A pápa külön bullát fog most Magyarország hercegprimásához küldeni.

— Mány katona van a világon?

Az egész föld kerekén 5 millió 250 ezer tényleg szolgáló katona van. Világháboru esetén pedig 44 millió 250 ezer ember jutna fegyver alá a póttartalékosokkal és a népfölkelőkkel együtt. Ha ezek ki akarnák irtani a többi embert, mindegyikre 32 jutna, aztán egymást öldöshetnék.

— **A naptárbélyeg eltörlése.** Értesülésünk szerint abból az alkalomból, hogy Ausztriában van ujság és naptárbélyeg eltörlése ügyében törvényjavaslatot nyújtottak be, Lukács László pénzügyminiszter Magyarországon is meg akarja szüntetni a naptárbélyegeket. A minisztériumban már dolgoznak az erre vonatkozó törvényjavaslat tervezetén. Olesőbb lesz a naptár.

— **A világ vége.** Valpariso fölött a lakosság nagy rémületére feltűnt tegnap a Biela-féle üstökös, mely a csillagászok számítása szerint november 13-án összeütközik a földel. Ebből az összeütközésből azonban nagyobb veszedelm nem igen származhatik, mert az üstökös foszlányai már százhatvan kilométer magaságban elégnék a föld levegőjében s mi hulló csillag alakjában vesszük ezt észre. A tünemény szemelkép-ráztató látványosság lesz, mert a hulló csillagok, amiket leonidáknak neveznek, oly óriási tömegben szikráznak a fekete égboltozaton, amilyent 1866.

óta nem láttak. A leonidákról nagyon megoszlik a csillagászok véleménye, de legvalószínűbb, hogy a hulló csillagraj a Biela osztrák kapitánytól 1826-ban felfedezett üstökös, amely 1845-ben ketté vált s azóta eltűnt. Az üstökös, mint meteorgyűrű kering azóta a nap körül s a föld minden év novemberében halad át a pályán, a mikor az összeütközést sűrű csillaghullás jelzi. A meteorgyűrű egy helyen a legsűrűbb s ezt a részt minden harminczharmadik évben szeli át a föld. Legutóljára 1866-ban ment át rajta s akkor oly tömegben hullottak a csillagok, hogy megdöbben-tette az embereket. Most megismétlődik ez az égi tüzijáték s a csillagászok már előre készülődnek a tűnemény megfigyelésére.

Tizenkétmillió ujság. Az összes hírlapok példányszáma becslés szerint évente 12 millió. Ezzel a rengeteg tömeggel Erdély területének felét lehetne beborítani s a papir sulya 781 millió kiló lenne. Ha a lap elolvasására csak öt percet számítunk is, 100.000 év kellene mind azt végig olvasni s egymásfelé rakva az egy év alatt megjelent lapokból 800 kilométernyi oszlop lenne.

A méz, mint gyógyszer. Több kiváló orvos véleménye szerint a méz vajass kenyerrel teljesen helyettesíti a csukamájolatat. Ez az ujdonság mindenesetre kedves lesz mind-azoknak, a kik ezt a kevésbé izletes olajat nem szeretik. Az bizonyos, hogy a virágmézet nem becsülik ma sem valódi értéke szerint. A májbeteg-ségekből lakxativ a szegényvérűeknek erősítő szer, bronchitisben, rehumában szenvedőknek a gyógy-teát mézzel édesítve, e hatás előnyösebb s foko-zatosabb. Álmatlanság ellen az estéli kávét vagy tejet mézzel fogyasztva igen jó hatása.

Miként lehet a táviratok elve-szése és elfordítása ellen védekezni?

Az államkincstár a táviratüzleti szabályok 6-ik §-a értelmében nem vállal felelősséget és jótlá-ást azon károkért, melyek a táviratok elveszése, elkésése vagy elferdítése következtében támadhat-nak. Gondoskodott azonban arról, hogy a távira-tozó közönség táviratainak kézbesítéséről a ezim-zett hozzájárulása nélkül meggyőződhessek, illetve táviratát az elferdítés ellen biztosíthassa. Mint-hogy e módozatokat a nagy közönség — a mint a tapasztalat mutatja — nem igen ismeri, azokat a közönség érdekében alább közöljük: 1. Ha a táviratot küldő egyén arról akar meggyőződést szerezni, hogy távirata tényleg kézbesített-e, ezt kétféle módon érheti el. Nevezetesen kaphat erről értesítést távirati úton vagy postán. Előbbi esetben táviratának czime elébe „PC” jelzöt ír és a távirati értesítésért 10 szavu távirat díjának meg-felelő összeget fizet; utóbbi esetben pedig a cím elebe „PCP” jelzöt ír és a postai értesítésért 25 krt fizet. 2. Ha táviratát az elferdítés ellen kívánja biztosítani, a cím elébe „TC” jelzöt ír, mely esetben távirata tartalmát az összes kezelő hiva-talok egymásközt összeolvasás által egyeztetik. Az összeegyeztetésért az eredeti távirat díjának 1/4 részét kell fizetni.

Gondolat szilánkok.

Ész és pénz közt az a különbség: ha pénze nincs, senki sem tartja magát gazdagnak, de ha esze nincs is, sok ember tartja magát okosnak.

Egy szavával is meghódíthatja a nő a fér-fiut, csak ne siessen azt kimondani.

Társaságban a nő szerepel, de szerepét fér-fiak osztják ki.

Az árnyék hű mindig követ, az árnyék csal a tárgynál mindig sötétebb.

A való per igazi oka.

Egy társaságban a való perekről beszélget-tek; egy hölgy egyszerre csak azt kérdezi:

— Vajon mik lehetnek az okai a való pe-reknek?

A ház urnője bölesen válaszol:

— Első sorban a házasságok.

Humor.

Tyndall híres tudós azt ajánlja, hogy két szemű nők, ha boldogok akarnak lenni, fekete szemű férfiakhoz menjenek férjhez.

Humor.

— Áron legyen a fiú neve, apjuk, és ne Péter.

— Mi nem jut eszedbe? Csak különb név Péter?

— Dehogy! Áron rim az, hogy minden-áron, immáron, járom, káron, várom, sáron, hatá-ron és ezer más. Ha híres ember lesz a fiunkból, könnyű lesz róla verset írni. Péterre legfeljebb az a rim van, hogy méter, az se annyira rim, mint . . . r ö f.

Baktyéri tapasztalatok.

— Humoreszk. —

Kizárólag az „A b o n y” számára.

Hát úgy gondótam, hogy mögtisztóve érzi magát a tisztótt szörkesztjó ur hogy epár sor írásomval főkeresóm mer hogy öregöb hevatának vonék osztég furdali az ódalam az dítöség mive hogy az vasutyi baktyér is irt mán a zabonyi ujságba. Hát gondótam mive van töb esze az vasutyi baktyérnak, mint az bötös baktyérnak, ü vigyázi hogy mikó lopik e az vasutot émög lesöm ho mikó töríkbe az böt ajtót az baráttaim oszt segítök nekik ehö pödíg töb ész kö, node van is mer én kivégeztem az 6 oskolát, no sok tojást mög kukoriczát hortam is az tanétónak osztég ha vótam iskolába ha nem vótam hát jó vót. Igaz hogy mikó kikerütem az iskotábü hát nem igen tuttam többet mint mikó békerütem, de hogy e foglátam az baktyéri hevatalomát hát éczaka az lámpás alat mötanutam számóni, mög sokat tapasztatam mer hát éczaka rá ér a zembör.

Hát nagyon bánti az besöm az erigység azé hát ehatároztam hogy én is főcsapok írónak, no nem is báni mög az tisztótt szörkesztjó ur ha e fogad társnak osztég kinyomintyi az mit írok jó nakkora betükvel hogy az kolégáim az lámpás alat olvashasák, me akora lekrámot tsinyalok a zujságnak hogy mindön bektyer barátomat előfizetötöm. Möglöhetös jóba vagyok az torgyografáival is amint hogy láthati is oszt tudok mé valapük nyevön is me hát éczaka sokat hal ám az baktyér osztég az tapasztalatyim most főhasznáalom.

So se tunni kibe mi lakik mer hát kihite vóna hogy maga mög az lapszörkösztyésbe is bele fog igaz ho okos embör mé minyisztör is löhet háty mondok nem tunyi ho nem löhetnyék-e segid minyisztör. Azir tsak ajálom hogy fogagyon e írotársnak nem báni mög me ha mi ketön kez fogunk hát akó lösz a mi még nem vót.

Elöször mög írom, hogy mi az baktyér. Az baktyér is embör mer aszt is a zisten teröm-töte mint az tsatsit tsakho az baktyér kiltábon az tsatsi nélábon jár osztég ojik baktyérnak töb esze vagyon mint az tsatsinak.

A baktyerság is hevatál mé pögyig jó hevat-al me napval is alszik a zembör mög mikó bak-tyeroskonnyi kö akó is tsak az fülit nyiti ki oszt azon niz; tennap is ho bé silitödöt hát fő ezihö-löttem az kuczkböü osztán e indutam a hevatálos hejömre de mive hidög vót háty bé vöttem 4 ga-rasér me'engitö balzamat oszt e foglátam az

hejömöt. Hát sokáig niztem az lámpásba mög hogy nem vót társakodóm hát e szondétotam de azé az fülemvel niztem, mer ez baktyéri kö-teleseg.

Nem is tom má megyig ahatam tsak mikó fő peslantok, hát má az feastyük is az igön járt háty halokám a zipar felü nagy ordétozást háty tsak várom ki kazok, gyünek ám az Santa Pista mög az Tsonka Ferkó oszt ordétanak kögyetlenül oszt mondi a Pista no pajtás mö gitunk ketön 3 deczit hát mosteg ordétsunk hagy gondóják az lányok hogy mönyi az pezünk pegyig az 3 deczit is hityölbe ituk pegyig van az éds apánknak az töjbe mit apritanyi.

No gondótam magamba amé fő kajabátatok elmönök a ziparba oszt az kontótokra mö giszok élitört az 28-czesbü ugy is lö.

Főkeczmörögtem oszt bé möntem a ziparba oszt mondok hogy az Santa Pista mög a Tsonka Ferkó bé kütek hogy az ü kontójukra igyak mög élitört az 28-czesbü mive mösajnáta ho fázik a zembör, atak is oszt bé lötyintöttem ük mög fő irták Pistának mög Ferkónak, mit is zavari a zembört.

Osztán mögint lé ütlen: az hevatalom melé oszt mive az 28-czas mölögitöt háty ealutam tsak mikó kivirat nyit ki az peslogatóm oszt haza möntem tovább aluni.

Hát tisztótt Szörkösztyö ur most csak enyit erok, maj máskö töbet a nevömöt mög né írja ki me nem szeretném hogy irigyeink lögyenek.

Óvastam a zujságba hogy az tsászárök mög kirájok ho mö ne ösmerjék inkonyitö gyün-nek mönek, nohát a zén nevöm is elögyön

Inkonyitö.

Szerkesztöi üzenetek.

Erd. Budapest. A lap mult számában megjelent ver-sében a következő szóval „s ö t é” tévedésből több lett szedve, tehát „Ha felragyogni látom sötét szemekben” helyett helyesen így kell lennie „Ha felragyogni látom sze-meidben.” — A változtatásra nézve kérdést intéztem é rovatban, de minthogy választ nem kaptam, a hallgatást beleegyezésnek vettem.

Ft. L. M. ur. Ujszász. Sajnálattal constatáltam a tévedést, szives elnézését kérem. A küldeményt nagyon köszönöm, de csak a jövő számban jöhet, mert erre már ki volt szedve a tárcza. Kérem továbbra is szives jó indulatát.

Csizmadia M. Rékas. Köszönet a közleményért, üdvözlöt az írónak! Késön kaptam, tehát ebből a számból lemaradt. Karácsonyra ígért küldeményére számítok.

Piaczi árok.

(PICK CZÉG JEGYZÉSE. — NOVEMBER 10.-ÉN.)

Búza	mm. 7.30—7.40,	vékája 1.60—1.65.
Árpa	„ 5.20—5.30,	„ 1.10—
Rozs	„ 5.50—	„ 1.20—
Zab	„ 4.80—5.00.	„ 0.75—
Kukoricza ó. mm.	—5.25,	„ 1.35—
„ csöves, „	—2.50.	
Bor	10.—11.—.	

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyártósók Budapest Váci-körút 63. sz.

Columbia-Drill
legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, önl-malmok, egyetemes aczél-ékék.

Locomobil és gőzcsepplőgép-készletek
2 1/2 egész 12 lóerőig, számkakazalozók, kor. xolyozók, kaszáló- és továbbá járgány-csepplőgépek, löhère-csepplök, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyütők, boronák.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérm nátra ingyen és dímentve küldetnek.

Lincolni törzsgvárunk a világ le nagyvobb locomobil- és csepplőgép gvára.